

B Film en Literatuurwetenschap
Universiteit Leiden

© 2025 Academion

www.academion.nl
info@academion.nl

Projectcode P2320

Inhoud

Samenvatting	4
Scoretabel	5
Introductie	6
Procedure	6
Panel	7
Informatie over de opleiding	7
Beschrijving van de beoordelingsstandaarden	9
Organisatie	9
Aanbevelingen vorige panel	9
Standaard 1. Beoogde leerresultaten	10
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	12
Standaard 3. Toetsing	17
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	19
Eindoordeel	20
Aanbevelingen	20
Bijlage 1. Beoogde leerresultaten	21
Bijlage 2. Opleidingscurriculum	23
Bijlage 3. Bezoekprogramma	24
Bijlage 4. Geraadpleegde materialen	25

Samenvatting

Beoogde leerresultaten

De bacheloropleiding Film- en Literatuurwetenschap aan de Universiteit Leiden heeft als doel om studenten op te leiden die in staat zijn film- en /of literatuuronderzoek te verrichten vanuit een intermediaal en intercultureel perspectief. De opleiding focust op secuur lezen, analyseren en schrijven en het interpreteren van tekst en beeldmateriaal op basis van methoden zoals *close reading* en narratologie. Het panel is enthousiast over het duidelijke profiel van de opleiding, en ziet de klassieke insteek ook mooi terug in de beoogde leerresultaten. De wisselwerking tussen film en literatuur als media ziet het panel als een uniek en waardevol perspectief op het vakgebied. Het moedigt de opleiding aan om de integratie van nieuwe media in het profiel verder voort te zetten. De beoogde leerresultaten van de opleiding zijn in de ogen van het panel een goede vertaling van het profiel. Ook ziet het panel tot haar voldoening dat de beoogde leerresultaten op het niveau zijn van een bacheloropleiding, en aansluiten bij NLQF 6. Het panel is ook van mening dat de toegevoegde leerdoelen die zich richten op postkolonialisme en culturele diversiteit een waardevolle toevoeging zijn. Het panel concludeert hieruit dat de opleiding aansluit bij inhoudelijke ontwikkelingen in het vakgebied en de behoeften en wensen van studenten. Het panel beveelt de opleiding aan om de verschillende methoden die het de studenten aanleert expliciet als methoden te formuleren in het profiel en de beoogde leerresultaten.

Onderwijsleeromgeving

De bacheloropleiding Film en Literatuurwetenschappen heeft volgens het panel een coherent curriculum met een duidelijke opbouw in de vakken en de leerlijnen. Ook de toevoeging van het Wetenschapscommunicatietraject werd door het panel als een positieve ontwikkeling gezien, vanwege de verhoogde nadruk op overdraagbare vaardigheden en de aansluiting op de beroepenmarkt. Inhoudelijk ziet het panel dat de eindtermen en het profiel duidelijk vertaald worden in de vakken en de leerlijnen, en het waardeert dat de interculturele leerlijn de eindtermen rondom diversiteit en postkolonialisme een duidelijke plek geeft binnen het curriculum. De methoden zoals *close reading*, die centraal staan in het profiel van de opleiding, komen duidelijk terug in het onderwijs, hoewel ze niet expliciet als methoden worden aangeleerd. Het panel beveelt de opleiding dan ook aan om een leerlijn Methodologie op te zetten om vorm te geven aan het expliciteren van deze methoden, die wel degelijk in het curriculum terugkomen. Dit helpt studenten om hun eigen werkwijze te leren herkennen en erop te reflecteren, en deze naar eigen inzicht in te zetten.

De begeleiding van de studenten is volgens het panel goed vormgegeven door de opleiding. De verschillende manieren waarop studenten worden begeleid, zowel door een student-mentor in het eerste jaar als door een docent-mentor gedurende de opleiding, zijn meer dan toereikend om studenten goed te ondersteunen. Ook het spreiden van studielast draagt hieraan bij. Het panel concludeert naar tevredenheid dat de opleiding de studenten goed informeert over zaken als toetsing en begeleiding, door onder andere de online studiegids en voorlichtingen van hun mentor of studiecoördinator. Het panel vindt de toelatingsprocedure passend bij het profiel van de opleiding. Over de kwaliteit van het onderwijzend personeel is het panel positief. De meeste docenten hebben een BKO of zijn bezig deze te behalen, sommigen hebben een SKO. De docenten zijn enthousiast en betrokken bij de opleiding. Het panel beveelt de opleiding aan om te onderzoeken in hoeverre het mogelijk is om een hoogleraar aan de opleiding te verbinden. Dit zou volgens het panel bijdragen aan de volledigheid van het docententeam. Het panel is enthousiast over de *Humanities Hub*, dat bestaat uit verschillende studio's waar studenten onder andere podcasts en video's kunnen opnemen. Ze zien dit als een waardevolle toevoeging voor studenten die onderscheidend is binnen het vakgebied.

Toetsing

Het panel concludeert na het lezen van relevante documentatie en beoordelingsformulieren, en het spreken met de opleiding en de examencommissie, dat de opleiding de toetsingskwaliteit goed waarborgt. Het toetsplan is transparant en zorgt ervoor dat de toetsen aansluiten bij de gestelde eindtermen. De verschillende toetsvormen sluiten inhoudelijk op de vakken aan en ondersteunen het leerproces van de studenten. Het panel concludeert ook uit de gelezen stukken dat er nog weinig sprake is van facultaire sturing op het gebied van AI, maar ziet tot tevredenheid dat de docenten en examencommissie hier zelf wel al mee aan de slag zijn gegaan. Het moedigt de opleiding aan om dit voort te zetten. Het panel heeft vijftien eindwerken gelezen, evenals de beoordelingsformulieren, en is positief over de beoordelingsformulieren en hoe uitgebreid ze worden ingevuld. Ook het beoordelingstraject van de scriptie draagt volgens het panel bij aan een onafhankelijke en transparante beoordeling van het eindwerk. Het panel is enthousiast over de examencommissie en de proactieve rol die deze aanneemt, zowel op het gebied van advies als in hun taak om de toetsingskwaliteit te waarborgen. De verschillende procedures die hiervoor in werking zijn gesteld alsmede de continue dialoog tussen de commissie en de opleiding dragen hieraan bij.

Gerealiseerde leerresultaten

Het panel is positief over de kwaliteit van de eindwerken, en vindt deze duidelijk van bachelorniveau. Wel beveelt het de opleiding aan om een hoofdstuk over de gebruikte methode terug te laten komen in de scripties, zodat de studenten ook goed kunnen laten zien dat zij beschikken over de reflectieve vaardigheden die horen bij een bachelorstudent. Alumni stromen gemakkelijk in bij masters die aansluiten bij de BA FLW, waaruit het panel ook concludeert dat aan de eindtermen van de opleiding wordt voldaan.

Scoretabel

Het panel beoordeelt de opleiding als volgt:

Bacheloropleiding Film- en Literatuurwetenschap

Standaard 1: Beoogde leerresultaten	voldoet
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoet
Standaard 3: Toetsing	voldoet
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	voldoet
Algemeen eindoordeel	positief

Em. prof. dr. Anneke Smelik, voorzitter

Sarah Boer MA, secretaris

Datum: 13-06

Introductie

Procedure

Visitatie

De bacheloropleiding Film- en Literatuurwetenschap van de Universiteit Leiden werd op 10 en 11 april 2025 door een onafhankelijk peer review panel beoordeeld in het kader van de visitatiegroep WO CIW en Media. Dit cluster bestond uit 23 opleidingen van de instellingen Erasmus Universiteit Rotterdam, Radboud Universiteit, Universiteit van Amsterdam, Universiteit Utrecht, Universiteit Leiden, Tilburg University, Rijksuniversiteit Groningen, Maastricht University en Vrije Universiteit Amsterdam. De beoordeling verliep volgens de procedure en standaarden van het NVAO Beoordelingskader Accreditatiestelsel Hoger Onderwijs Nederland (d.d. september 2018).

In opdracht van het cluster WO CIW en Media verzorgde evaluatiebureau Academion de begeleiding van de visitatie. Fiona Schouten was overkoepelend coördinator van het visitatiecluster. Yannick Slagter trad op als coördinator, en Sarah Boer trad op als panelsecretaris bij de visitatie van de bacheloropleiding Film- en Literatuurwetenschap aan de Universiteit Leiden.

Vorbereiding

In samenspraak met de instelling en opleiding stelde Academion het visitatiepanel samen, rekening houdend met de expertise en onafhankelijkheid van de leden en met de consistentie binnen het cluster. De NVAO stemde op 22 januari 2025 in met de samenstelling van het panel. De overkoepelend coördinator instrueerde de panelvoorzitter over diens rol binnen de visitatie volgens het Profiel van de voorzitter (NVAO 2016).

De contactpersonen van de instelling stelden voor het visitatiebezoek een bezoekprogramma op in overleg met de coördinator (zie bijlage 3). De opleiding selecteerde vervolgens voor elke gespreksronde representatieve gesprekspartners. Daarnaast bepaalde de opleiding dat het ontwikkelgesprek zou worden vormgegeven als onderdeel van het bezoek. Op basis van dit gesprek werd een apart ontwikkelverslag gemaakt.

In de aanloop naar de visitatie stuurden de opleiding een lijst van afgestudeerden over de studie jaren 2022-2023 en 2023-2024 naar de coördinator. Uit deze lijst selecteerde de panelvoorzitter in samenspraak met de coördinator 15 eindwerken van de bacheloropleiding. Daarbij hielden zij rekening met de spreiding van de eindcijfers en de beoordelaars. Zij selecteerden 6 eindwerken van de afstudeerrichting Filmwetenschap; 5 eindwerken van de afstudeerrichting Literatuurwetenschap; en 4 eindwerken van Filmwetenschap/ Literatuurwetenschap. Deze selectie is representatief voor het aantal afgestudeerden in elke specifieke afstudeerrichting/variant. Voorafgaand aan het bezoek stelden de opleiding de geselecteerde eindwerken met bijbehorende beoordelingsformulieren beschikbaar aan het panel. Ook zond de opleiding het panel hun zelfevaluatie rapport en aanvullende stukken toe (zie bijlage 4).

De panelleden bestudeerden de ontvangen informatie en stuurden hun bevindingen op naar de secretaris. De secretaris verzamelde de vragen en opmerkingen van het panel in een document en verspreidde dit onder de panelleden. Kort voor de visitatie hield het panel een vooroverleg waarin de voorlopige bevindingen naar aanleiding van het zelfevaluatie rapport, de gelezen eindwerken en de taakverdeling ter sprake kwamen. Ook werd het panel geïnformeerd over de van toepassing zijnde beoordelingskaders, de werkwijze en de planning van visitaties en rapportage.

Bezoek

Tijdens het visitatiebezoek sprak het panel met verschillende opleidingsvertegenwoordigers (zie bijlage 3). Ook bood het panel studenten en docenten de gelegenheid om informeel met het panel te spreken tijdens een inloopsprekuur. Van deze gelegenheid is geen gebruik gemaakt. Het panel beëindigde de visitatie met een intern overleg om de voorlopige bevindingen te formuleren. Ter afsluiting van de visitatie gaf de voorzitter een publieke mondelinge toelichting, waarin hij de voorlopige indrukken, algemene observaties en suggesties voor ontwikkelpunten van het panel presenteerde.

Rapportage

De secretaris schreef een conceptrapport op basis van de bevindingen van het panel en legde dat voor aan de overkoepelend coördinator voor een collegiale toets. Daarna vroeg de secretaris de panelleden om het rapport te bekijken en van feedback te voorzien. Na verwerking van de feedback en na akkoord van het panel stuurde de secretaris het rapport naar de Universiteit Leiden met het verzoek om feitelijke onjuistheden te melden. De secretaris paste de feitelijke onjuistheden in het rapport aan op aanwijzing van de panelvoorzitter. Vervolgens stelde het panel het rapport vast en stuurde de coördinator het naar de Universiteit Leiden.

Panel

Het panel dat bacheloropleiding Film- en Literatuurwetenschap aan de Universiteit Leiden beoordeelde, bestond uit de volgende leden:

- Em. prof. dr. A.M. (Anneke) Smelik, emeritus hoogleraar Visuele Cultuur bij de afdeling Algemene Cultuurwetenschappen aan de Radboud Universiteit [voorzitter];
- Prof. dr. G. (Geert) Jacobs, gewoon hoogleraar in English Business Communication, verbonden aan de vakgroep Taalkunde van de Faculteit Letteren en Wijsbegeerte van de Universiteit Gent (België);
- Dr. M. (Murat) Aydemir, universitair hoofddocent Literary and Cultural Analysis aan de Faculteit Geesteswetenschappen van de Universiteit van Amsterdam;
- Dr. J.J. M. (Jeroen) Dera, universitair hoofddocent Nederlandse Letterkunde aan het Departement Moderne talen en culturen van de Radboud Universiteit [referent boekkunde/literatuur];
- A. (Anne) van Dijken BA, masterstudent Media, Culture & Society aan de Erasmus Universiteit Rotterdam [student-lid].

Alle panelleden en de panelsecretaris hebben een onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring ondertekend.

Informatie over de opleiding

Naam van de instelling:	Universiteit Leiden
Status van de instelling:	Bekostigde instelling
Resultaat instellingstoets:	Positief
Naam van de opleiding:	B Film- en Literatuurwetenschap
CROHO-nummer:	50414
Niveau van de opleiding:	Bachelor (NLQF 6)
Oriëntatie van de opleiding:	Academisch
Verleende graad:	BA
Aantal studiepunten:	180 EC

Afstudeerrichtingen:	Filmwetenschap Literatuurwetenschap Film- en Literatuurwetenschap
Locatie:	Leiden
Variant(en):	Voltijd
Onderwijstaal:	Nederlands
Inleverdatum NVAO:	1 november 2025

Beschrijving van de beoordelingsstandaarden

Organisatie

De bacheloropleiding Film- en Literatuurwetenschap (FLW) is onderdeel van de faculteit Geesteswetenschappen, de grootste faculteit van Universiteit Leiden. De opleiding staat onder leiding van het opleidingsbestuur, dat bestaat uit een opleidingsvoorzitter uit de wetenschappelijke staf en een studentlid. De opleidingsvoorzitter is verantwoordelijk voor het aansturen en inrichten van het onderwijs aan de opleiding. De faculteit heeft meerdere onderzoeksinstituten, en het opleidingsbestuur vraagt de inzet van hun docenten aan bij het instituut waar zij in dienst zijn. In het geval van de BA FLW gaat dat om het instituut LUCAS: het Leiden University Centre for the Arts in Society. De opleiding valt onder dezelfde examencommissie als de masteropleiding waar ze op aansluit, namelijk de masteropleiding Media Studies.

Aanbevelingen vorige panel

Het panel dat de opleiding bij de vorige visitatie beoordeelde, adviseerde meer aandacht te besteden aan actuele ontwikkelingen in het curriculum. Naar aanleiding daarvan zijn twee nieuwe vakken ingevoerd: *Cinema en digitalisering* en *Literatuur in de 21e eeuw*. In 2022 herhaalde de midterm review-commissie deze aanbeveling en suggereerde zij om de balans tussen historische lijnen en actuele kwesties verder te verschuiven richting de actualiteit. Hierop is het vak *Interdisciplinariteit* vanaf september 2023 vervangen door *Contemporaine Kwesties*. Ook andere aanbevelingen van het vorige panel zijn inmiddels opgevolgd. Zo vindt sinds 2020 de beoordeling van BA-eindwerkstukken plaats via een gestandaardiseerd beoordelingssysteem, waarin hoofdbegeleider en tweede lezer hun oordelen onafhankelijk van elkaar invoeren. Daarnaast zijn voor enkele vakken ingangseisen geformuleerd, die duidelijk zijn vastgelegd in de OER en de studiegids. Het advies van het panel uit 2019 om een semester van 30 EC vrij te roosteren om stages beter mogelijk te maken wordt ook opgevolgd. De faculteit heeft aangegeven dit roosterprincipe breed in te voeren, waarbij deze wijziging voor FLW uiterlijk in het academisch jaar 2027-2028 zal worden gerealiseerd. Het huidige panel constateert tevreden dat de opleiding structureel en inhoudelijk opvolging heeft gegeven aan eerdere aanbevelingen.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

Profiel

De bacheloropleiding Film- en Literatuurwetenschap (BA FLW) richt zich op de wisselwerking tussen film en literatuur, met speciale aandacht voor interculturaliteit en intermedialiteit. Hiermee sluit het profiel van de opleiding aan bij actuele ontwikkelingen binnen de disciplines literatuurwetenschap en filmwetenschap. Studenten analyseren hoe de kenmerken van literatuur overeenkomen met en verschillen van de mediumspecificiteit van film. In deze benadering wordt literatuur niet uitsluitend als een van de kunsten bestudeerd, maar als een medium dat – vergelijkbaar met film – wordt gekenmerkt door tradities. Niet alleen worden film en literatuur in relatie tot elkaar bestudeerd, ook besteedt de opleiding veel aandacht aan de aparte disciplines. De opleiding benadert literatuur in relatie tot de ‘drager’ van tekst of boek, en richt zich minder op de relatie tussen literaire teksten en hun cultuurhistorische context. Deze context wordt wel behandeld, maar ingebed in theoretisch en ideologisch perspectief. Kritische theorie en analyse is dan ook onderdeel van hoe de opleiding literatuur benadert. Ook oudere literatuur wordt op deze manier gezien als een object dat in het heden betekenis blijft houden. De opleiding heeft een klassieke insteek: er wordt beperkt aandacht gegeven in het curriculum aan nieuwe media als televisieseries, games of TikTok, en de opleiding richt zich meer op de speelfilm. Studenten kunnen na het gezamenlijke eerste jaar een richting kiezen, wat betekent dat er voor 35 EC aan vakken gevolgd worden binnen de specialisatie Filmwetenschap (kortweg: Film) of binnen de specialisatie Literatuurwetenschap (kortweg: Literatuur). Van de 60 EC in het tweede jaar worden dus nog 25 EC aan gezamenlijke vakken gevolgd. Ook kunnen studenten kiezen voor een dubbeltrack, waarbij ze naast de 25 EC aan gezamenlijke vakken, zowel vakken volgen van de Film- als binnen de Literatuurspecialisatie. In deze dubbeltrack behalen studenten 25 EC extra en studeren dus af met 205 studiepunten. Wel moeten zij hun voorkeur uitspreken voor één van beide richtingen, en kunnen zij zonder vertraging terugvallen op de voorkeursrichting mocht de dubbeltrack te zwaar blijken.

De BA FLW stelt zich als doel om studenten op te leiden die film- en/of literatuuronderzoek kunnen verrichten vanuit een mediaal en cultuurhistorisch perspectief. De opleiding baseert zich op narratologische theorieën met als doel om studenten kritisch te leren denken en hen te trainen in lezen, schrijven en het analyseren van beeldmateriaal. Behalve algemene academische vaardigheden beheersen zij de specifieke analytische vaardigheden op het gebied van beeld en tekst, die relevant zijn in het culturele domein waar studenten veelal een baan vinden na hun afstuderen. Ook kunnen deze vaardigheden van pas komen in beroepenvelden waar secuur lezen, schrijven en interpreteren van belang zijn, zoals in het onderwijs of in beleidsfuncties. Dit zijn dan ook functies waar de opleiding de studenten voor opleidt, met het oog op de culturele en publieke sector.

Het panel vindt het profiel van de opleiding helder uiteengezet en uniek in haar benadering van het vakgebied. De wisselwerking tussen literatuur en film en de benadering van literatuur als medium geeft de opleiding een onderscheidend karakter ten opzichte van vergelijkbare opleidingen. Ook de klassieke insteek, waarbij nadruk wordt gelegd op de *close reading*-methode en analyse van tekst en beeld, geeft volgens het panel een duidelijke richting aan het profiel van de opleiding. Het panel viel op dat het profiel van de opleiding, met een focus op narratologie en close reading, krapper geformuleerd lijkt dan wat in het curriculum wordt aangeboden. Tijdens het locatiebezoek en de interviews met de opleiding kwam het panel

erachter dat er buiten deze focus ook nog andere methoden worden aangeleerd, zoals discoursanalyse en cultuurtheorie. Het panel moedigt de opleiding dan ook aan om het profiel zodanig te formuleren dat het de volle diepte en breedte van de opleiding weergeeft. Het panel is tevens van mening dat de klassieke insteek niet betekent dat moderne media geen aandacht verdienen in het curriculum. In gesprek met de opleiding tijdens het locatiebezoek kwam het panel erachter dat er binnen de opleiding momenteel gewerkt wordt aan het integreren van deze onderwerpen, zonder de klassieke methode uit het oog te verliezen. Het panel moedigt de opleiding aan om deze werkzaamheden door te zetten en moderne media een plek te geven binnen het profiel.

Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten van de opleiding zijn onderverdeeld in opleidingsspecifieke eindtermen en facultaire eindtermen die voor alle bacheloropleidingen binnen de faculteit gelden (zie bijlage 1). De opleiding heeft eindtermen toegevoegd, toegespitst op postkolonialisme en meer diversiteit in culturele perspectieven op literatuur en film. Deze eindtermen sluiten aan bij de behoeften van de studenten en ontwikkelingen binnen het vakgebied.

Het panel heeft de eindtermen bestudeerd en concludeert naar tevredenheid dat inclusie en diversiteit erin zijn verankerd door de bovengenoemde toegevoegde leerdoelen. Ook ziet het panel dat de visie van de opleiding en het analytisch-theoretische profiel duidelijk in de eindtermen zijn vertaald. Ook de verbinding tussen literatuur en film, een kenmerk van het profiel, is duidelijk en expliciet terug te vinden in de eindtermen. Het panel zag ook duidelijk het bachelorniveau terug in de eindtermen zoals beschreven in bijlage 1, en is van mening dat de eindtermen dus aansluiten bij NLQF niveau 6. Wel mist het panel in de eindtermen nog specificatie wat de aangeleerde methoden betreft. Deze worden wel genoemd maar niet expliciet als methode gepresenteerd. Het panel beveelt de opleiding aan om methoden als zodanig te benoemen in de eindtermen en deze ook duidelijk te communiceren naar de studenten. Dit zorgt ervoor dat studenten beter weten met welk pakket aan vaardigheden ze de arbeidsmarkt kunnen betreden.

Overwegingen

De bacheloropleiding Film- en Literatuurwetenschap aan de Universiteit Leiden heeft als doel om studenten op te leiden die in staat zijn film- en /of literatuuronderzoek te verrichten vanuit een intermediaal en intercultureel perspectief. De opleiding focust op secuur lezen, analyseren en schrijven en het interpreteren van tekst en beeldmateriaal op basis van methoden zoals *close reading* en narratologie. Het panel is enthousiast over het duidelijke profiel van de opleiding, en ziet de klassieke insteek ook mooi terug in de beoogde leerresultaten. De wisselwerking tussen film en literatuur als media ziet het panel als een uniek en waardevol perspectief op het vakgebied. Het moedigt de opleiding aan om de integratie van nieuwe media in het profiel verder voort te zetten. De beoogde leerresultaten van de opleiding zijn in de ogen van het panel een goede vertaling van het profiel. Ook ziet het panel tot haar voldoening dat de beoogde leerresultaten op het niveau zijn van een bacheloropleiding, en aansluiten bij NLQF 6. Het panel is ook van mening dat de toegevoegde leerdoelen die zich richten op postkolonialisme en culturele diversiteit een waardevolle toevoeging zijn. Het panel concludeert hieruit dat de opleiding aansluit bij inhoudelijke ontwikkelingen in het vakgebied en de behoeften en wensen van studenten. Het panel beveelt de opleiding aan om de verschillende methoden die het de studenten aanleert expliciet als methoden te formuleren in het profiel en de beoogde leerresultaten.

Conclusie

Het panel oordeelt dat de opleiding op standaard 1 voldoet.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

Curriculum

De BA FLW bestaat uit 180 EC verspreid over 3 jaar en heeft drie afstudeerrichtingen: Filmwetenschap, Literatuurwetenschap (kortweg: Film en Literatuur) en de combinatie van beide (de dubbeltrack, zie standaard 1). De opleiding heeft alleen een voltijdvariant. Tijdens het eerste jaar, dat bestaat uit twee semesters, wordt de basis gelegd en volgt het hele cohort hetzelfde onderwijsprogramma. Per semester worden 6 vakken van 5 EC aangeboden. Daarnaast hebben studenten de mogelijkheid om iedere donderdag na het laatste college een filmscreening bij te wonen. Van de twaalf eerstejaarsvakken worden er drie in werkgroepsverband aangeboden: de colleges die gericht zijn op het aanleren van vaardigheden op het vlak van tekst, beeld, en onderzoek. Tot slot wordt in het eerste jaar een verplicht facultair kerncurriculumvak aangeboden (in het geval van FLW gewijd aan de grondslagen van de Literatuurwetenschap). Aan het eind van het eerste jaar maakt de student een keuze voor de afstudeerrichting Film of Literatuur, of de dubbeltrack.

In het tweede jaar volgen studenten voor 35 EC aan vakken in de gekozen afstudeerrichting; de overige 25 EC zijn verplicht voor beide afstudeerrichtingen. Er is ook mogelijkheid om de dubbeltrack te kiezen: een combinatie van de twee afstudeerrichtingen. Deze dubbeltrack kent een hogere studielast (205 EC in plaats van 180 EC) dan de andere twee tracks. Dubbeltrack-studenten moeten hun voorkeursrichting kenbaar maken (Film of Literatuur). Mocht blijken dat de combinatie te zwaar is, dan kunnen ze zonder tijdsverlies terugvallen op de afstudeerrichting die hun eerste keus is, mits ze voldoende vakken uit die richting hebben gevolgd.

In het derde jaar hebben studenten 30 EC aan vrije keuzeruimte. Zij kunnen die ruimte vullen met een minor of een zelf samengesteld keuzevakkenpakket, een buitenlandverblijf of een stage. De vrije keuzeruimte is over beide semesters van het derde jaar verdeeld: ieder semester 15 EC. Naast de vrije keuzeruimte volgen studenten in het derde jaar nog 20 EC aan cursussen binnen hun afstudeerrichting. Daarvan valt 15 EC in het eerste semester, in de vorm van een 10 EC- en een 5 EC-vak. Het derde jaar wordt afgesloten met één vak in Literatuur dan wel Film (5 EC), en het bachelor-eindwerkstuk van 10 EC (ca. 10.000 woorden). De toewijzing van scriptiebegeleiders verloopt via een scriptiecoördinator (een daartoe aangewezen stafid). De coördinator inventariseert de scriptievoorstellen bij de aanvang van het derde jaar en maakt op basis van de onderwerpen en op basis van de werklust van docenten een verdeling wie welke begeleider krijgt toegewezen. Onderdeel van het scriptietraject is bovendien dat studenten tijdens het scriptieseminar (in maart, aan het eind van het eerste onderwijsblok in het tweede semester) de stand van zaken van hun scriptieonderzoek presenteren aan een groep docenten en medestudenten. Een overzicht van het volledige curriculum is bijgesloten in bijlage 2.

De BA FLW is opgebouwd langs vier verschillende leerlijnen die de samenhang van het curriculum waarborgen. Binnen deze leerlijnen streeft de opleiding een parallelle opbouw na voor de afstudeerrichtingen Film en Literatuur. De leerlijnen in kwestie zijn de analytische leerlijn, de historische leerlijn, de interculturele leerlijn en de intermediale leerlijn. Alle vier de leerlijnen hebben hun eigen vakken, die zich richten op de te onderwijzen stof en vaardigheden en worden opgebouwd gedurende de eerste twee jaar van de opleiding. Zo wordt de *analytische leerlijn* in jaar 1 geïntroduceerd met het vak Tekst-

beeldanalyse, dat zich richt op narratologie als methode voor het bestuderen van zowel film als literatuur. Dit vak wordt binnen de leerlijn opgevolgd door Tekst-beeldanalyse 2, waarin de nadruk ligt op het analyseren van poëzie. Tijdens deze twee vakken wordt studenten aangeleerd om nauwkeurig tekst en (bewegend) beeld te analyseren (*close reading*) en krijgen ze daartoe de juiste begrippen aangereikt. Deze vaardigheidsvakken worden in de vorm van werk-hoorcolleges gegeven. De *historische leerlijn* richt zich inhoudelijk op verschillende stromingen en genres, en wordt gedurende de eerste twee jaar van de opleiding opgebouwd. Er wordt een fundament voor die vakken gelegd in het eerstejaars kerncurriculumvak Inleiding in de Literatuurwetenschap, en voor de richting Filmwetenschappen het vak Filmgenres. Na het volgen van deze inleidende vakken bouwt de opleiding voort op de basiskennis in (stromingen)vakken zoals Historische avant-garde / modernisme opgevolgd door Postmodernisme (Literatuur), en Avant-garde opgevolgd door Postmodernisme en Complexe narratieven (Film).

De *interculturele leerlijn* bestaat uit de vakken Interculturaliteit, Wereldliteratuur A + B (Literatuur), Wereldcinema A + B (Film), Globalisering (Literatuur), en Third Cinema (Film). Deze leerlijn is gecreëerd met het oog op de vele niet-westerse taal- en cultuuropleidingen in Leiden en al bestaande interesses binnen de staf. De *Intermediale leerlijn* komt in het eerste jaar tot uiting in zowel de inhoud van de vakken, als door de manier waarop de Filmvakken en de Literatuurvakken naast elkaar geplaatst zijn. In Literatuur: Realisme/Symbolisme wordt aangeleerd hoe realisme en symbolisme in de literatuur relateren aan deze stromingen binnen de schilderkunst en muziek. In Cinema: Realisme/Modernisme wordt studenten aangeleerd hoe de genres realisme en modernisme in Film zich tot de gelijknamige stromingen in de Literatuur verhouden. Ook onderwijst de opleiding studenten over de notie van cinema als ‘zevende kunst’: een synthese van meerdere kunstvormen. De inherente intermedialiteit van film wordt ingebed in de ruimere begripsopvatting van intermedialiteit zoals hierboven beschreven. In het tweede jaar zijn er vakken die worden gedeeld door beide afstudeerrichtingen waarin intermedialiteit een expliciet speerpunt is.

Naast de vakken die in de leerlijnen parallel worden opgebouwd worden er ook vakken aangeboden binnen het curriculum die zich richten op de afzonderlijke disciplines en bijbehorende tradities. Dit zijn bijvoorbeeld vakken als Contemporaine Kwesties, waarin film en literatuur als casussen voor urgente sociaal-politieke vraagstukken worden behandeld. Sinds de visitatie in 2019 is het vaardighedenonderwijs uitgebreid met een Wetenschapscommunicatietraject, waarin studenten onder andere podcasts maken, blogs schrijven en video-essays produceren. Deze producten worden verzameld in een digitaal portfolio.

De opleiding hecht veel waarde aan studentenfeedback en gebruikt deze actief bij het actualiseren van het curriculum. Zo is er op verzoek van studenten in de dubbeltrack Film- en Literatuurwetenschap meer aandacht gekomen voor het voorkomen van te veel overlap tussen vakken, wat heeft geleid tot betere afstemming. Daarnaast worden gemiste onderwerpen, zoals de Nederlandse koloniale geschiedenis, toegevoegd aan het onderwijs, bijvoorbeeld binnen interculturele colleges. Door deze werkwijze wil de opleiding ervoor zorgen dat het onderwijs actueel blijft en afgestemd op de behoeften en interesses van studenten.

Het panel heeft het curriculum bestudeerd en is positief over de samenhang en de structuur ervan. De leerlijnen en de vakken zijn helder opgebouwd en laten inhoudelijk een goede vertaling van de leerdoelen zien. De verschillende methoden worden ruimschoots behandeld, en de werkvormen zijn duidelijk verbeterd met het Wetenschapscommunicatietraject. De verschillende leerlijnen zijn in mooie samenhang met elkaar vormgegeven.

Het panel is enthousiast over de implementatie van het Wetenschapscommunicatietraject. Het ziet dit als een waardevolle en onmisbare toevoeging aan het curriculum, aangezien studenten hierin de overdraagbare

vaardigheden leren die hun baankans vergroten. Het panel waardeert dat de opleiding met dit nieuwe traject goed aansluit op het beroepenveld. Wel ziet het nog ruimte voor betere communicatie over deze aansluiting richting studenten. Het adviseert de opleiding dan ook om expliciet aan de studenten duidelijk te maken hoe de geleerde skills in het Wetenschapscommunicatietraject aansluiten bij de arbeidsmarkt.

De leerlijn *interculturaliteit* geeft een duidelijke plek aan de verwezenlijking van de eindtermen over postkolonialisme en diversiteit, waar het panel tevreden over is. De relatie tussen verschillende media en film en literatuur in het bijzonder wordt duidelijk uiteengezet en onderwezen. De aandacht voor narratief en *close reading* zijn definiërend, maar ook andere methoden krijgen aandacht in het curriculum. Dat ondervond het panel tijdens gesprekken de opleiding tijdens het locatiebezoek, waar het hoorde over methoden zoals cultuuranalyse en discourse-analyse die worden onderwezen in vakken zoals wetenschapsfilosofie. Deze methoden worden, evenals in het profiel, echter niet als zodanig van elkaar onderscheiden en onderwezen, maar worden indirect wel goed aangeleerd. Het panel ziet methodologie dus wel terug in het curriculum, maar als impliciete lijn. Het beveelt de opleiding dan ook aan om deze lijn methodologie expliciet te maken. Volgens het panel zou een leerlijn methodologie, waarbij ook het onderscheid tussen methode en theorie aan bod komt, goed op zijn plaats zijn om studenten te voorzien van een duidelijke werkwijze die ze kunnen gebruiken in hun studie en latere loopbaan. Ook zou het panel graag zien dat de opleiding zelf de keuze voor de methoden die worden geleerd in de opleiding expliciet maakt (zie standaard 1).

Begeleiding en studeerbaarheid

Aspirant-studenten FLW kunnen op verschillende manieren kennismaken met de opleiding, onder andere via voorlichtingsdagen en proefstudeersessies. Aanstaaende studenten volgen een matchingsmodule, waarin ze onder andere een online vragenlijst beantwoorden en filmpjes bekijken die zijn opgezet als mini-college. Dit zorgt ervoor dat aanstaande studenten een goed idee hebben van de opleiding alvorens ze beginnen. De opleiding laat alle aspirant studenten toe met een Vwo-diploma, of een WO- of HBO-propedeuse, en hanteert geen verdere toelatingseisen. De instroom van studenten is sinds 2018 toegenomen van ongeveer 50 nieuwe studenten per jaar naar gemiddeld 75 studenten per jaar. Hoewel de kleinschaligheid van de opleiding daarmee lichtelijk onder druk komt te staan, worden er oplossingen bedacht die deze kleinschaligheid moeten waarborgen. Zo is het vak Interculturaliteit vanwege de omvang in twee groepen gesplitst, zodat studenten niet met 70 maar met ongeveer 35 anderen in een collegezaal zitten. Dit zorgt ervoor dat bijvoorbeeld klassikale discussies tijdens de colleges niet lijden onder de toenemende studentenaantallen.

De opleiding heeft het curriculum samengesteld met het oog op goede studeerbaarheid, bijvoorbeeld door de vakken verspreid over de week aan te bieden en overlap te voorkomen tussen de vakken die op elkaar aansluiten. Sommige vakken hebben ingangseisen, bijvoorbeeld Literatuurtheorie 2. Hiervoor moeten studenten Literatuurtheorie 1 hebben afgerond. Vakken die studenten als zwaar ervaren, worden aangepast, of er worden meer EC toegekend aan het vak om de studiebelasting kloppend te maken. Ook werkt de opleiding met een mentorsysteem, waarbij voor een gehele nieuwe cohort een docent-mentor wordt aangewezen die gedurende de drie opleidingsjaren mentor blijft van dezelfde groep. Daarnaast krijgen eerstejaarsstudenten een ouderejaarsstudent toegewezen als studentmentor. De studentmentor helpt de eerstejaarsstudent wegwijs worden op de universiteit. De opleiding beschikt tevens over een studiecoördinator die een gedeelte van de begeleiding op zich neemt. Zij geeft studieadvies en verzorgt de onderwijscoördinatie en -logistiek. Studenten kunnen bij de studiecoördinator terecht voor advies over hun studietraject, persoonlijke omstandigheden of problemen met de studievoortgang. Ook geeft de studiecoördinator voorlichting, monitort de voortgang van studenten en regelt doorverwijzing naar studentpsychologen of -decanen indien nodig.

Per cohort studeren er gemiddeld 5 studenten af bij de dubbeltrack. Tijdens het locatiebezoek werd duidelijk dat de 'dubbeltrackers' over het algemeen gemotiveerde studenten zijn die extra uitdaging willen. Sommigen ervaren de dubbeltrack als zwaarder dan voorzien, en switchen naar hun voorkeursspecialisatie. De opleiding licht studenten in over de extra studielast, en raadt ze aan om de zwaardere studielast mee te nemen in hun overweging. Studenten kunnen ervoor kiezen om een gedeelte van hun vrije keuzeruimte, in totaal 30 EC, te vullen met vakken uit de andere track. Studenten die de dubbeltrack volgen ervaren dit als een prettige manier om de dubbeltrack studeerbaar te houden. Door de voorgenoemde regeling en door de mogelijkheid om over te stappen naar de voorkeursrichting zijn er geen problemen genoteerd met studieoverlaping als gevolg van de dubbeltrack.

De opleiding voorziet studenten op verschillende manieren van informatie omtrent zaken als toetsing en studiebegeleiding. In de online studiegids kunnen studenten informatie vinden over onder andere hun curriculum, de studentbegeleiding, honoursonderwijs en career services. Ook de docentmentor en de studiecoördinator zorgen voor informatievoorziening in de vorm van bijeenkomsten en voorlichtingen. Bovendien kunnen eerstejaarsstudenten op een laagdrempelige terecht bij hun studentmentor voor vragen over de gang van zaken binnen de opleiding of de universiteit als geheel.

De faculteit heeft een Studentbegeleider Functiebeperking in dienst, die studenten met een functiebeperking begeleidt bij het voortzetten en/of afronden van hun studie en zich inzet voor een inclusieve leeromgeving. In praktische zin krijgen studenten de mogelijkheid om bij een schriftelijk tentamen per toetsuur 10 minuten extra tentamentijd te krijgen. Indien nodig, kunnen ze tentamens in een aparte ruimte maken, al dan niet op een door de faculteit verstrekte computer maken. Waar mogelijk zorgt de opleiding in samenwerking met de facultair studentbegeleider voor maatwerk.

Het panel vindt de instroomeisen van de opleiding passend en is positief over de studeerbaarheid van de BA FLW. Het ziet dat er op meerdere manieren wordt gezorgd dat de opleiding studeerbaar is en blijft. Tijdens het locatiebezoek heeft het panel met studenten gesproken. Zowel uit deze gesprekken als uit het studentenhoofdstuk concludeert het panel dat de opleiding studeerbaar is. Door de studielast te spreiden blijft de werkdruk voor studenten op een haalbaar niveau en door vakken aan te passen waar nodig blijft de opleiding dit ook waarborgen. Uit cijfers die het panel kon inzien tijdens het locatiebezoek, blijkt dat er geen problemen zijn wat betreft het rendement van de opleiding. De cijfers van afstudeerders liggen rond het gemiddelde van de faculteit. Het panel stelt ook naar tevredenheid vast dat de studentbegeleiding op orde is, en voldoende ondersteuning biedt voor de studenten die dat nodig hebben. Het panel was te spreken over het mentorsysteem, wat het een goede manier vond om de sociale cohesie en studeerbaarheid te bevorderen. Het panel stelt naar tevredenheid vast dat de informatievoorziening door studenten als toereikend wordt ervaren. Studenten weten hun weg te vinden binnen de opleiding als het gaat om vragen over toetsing, studiebegeleiding en voorzieningen voor studenten met een functiebeperking. Ook de studentmentor zag het panel als een goede en laagdrempelige manier om de eerstejaarsstudenten wegwijs te maken in de stad en de universiteit.

Onderwijzend personeel

Alle docenten van de BA FLW zijn aangesteld bij het Leiden University Centre for the Arts in Society (LUCAS). Vrijwel alle docenten zijn gepromoveerd en zijn betrokken bij diverse onderzoeksprogramma's. Het docententeam kent één hoogleraar (die ook in een aantal andere opleidingen doceert), één UHD en daarnaast UD's en enkele docenten in tijdelijke dienst. Als gevolg van een groeiende studenteninstroom is ook de omvang van de docentenstaf gegroeid. Docenten in vaste dienst zijn ofwel in het bezit van een BKO, ofwel in het proces om hun BKO te behalen. Enkele docenten hebben een SKO-traject met goed gevolg

afgelegd. De expertises van het docententeam lopen uiteen. Zo zijn er docenten met een brede oriëntatie maar heeft het merendeel een specialistische expertise op het gebied van Literatuur dan wel Film.

Tijdens het locatiebezoek heeft het panel gesprekken gevoerd met het docententeam van de opleiding. Ook heeft het de documentatie over het onderwijzend personeel bestudeerd. Hieruit concludeert het panel dat de docenten van de opleiding enthousiast en betrokken zijn bij hun studenten en bij het vormgeven van het onderwijs. Het panel is van mening dat de opleiding over een kwalitatieve staf beschikt met de juiste didactische en inhoudelijke bekwaamheden om goed onderwijs te verzorgen, en dat de expertises van de docentenstaf elkaar goed aanvullen.

Wel viel het het panel op dat er bij de opleiding weinig UHD-plekken zijn. Daarnaast vond het panel het opvallend dat er geen hoogleraar aan de opleiding is verbonden. Uit gesprekken met de opleiding concludeert het panel dat sinds het vertrek van de vorige hoogleraar, de leerstoel bij de opleiding niet meer is opgevuld. Het panel begrijpt dat de manier waarop de opleiding en de faculteit zijn georganiseerd, ervoor zorgen dat de bestaafing van de opleiding afhangt van de onderzoeksinstituten waar de opleiding mee samenwerkt. De docenten van de opleidingen binnen de faculteit zijn niet aangesteld bij de opleidingen zelf, maar bij de onderzoeksinstituten. Het panel beveelt de opleiding dan ook aan om te onderzoeken of een nieuwe aanstelling van een hoogleraar tot de mogelijkheden behoort.

Opleidingsspecifieke voorzieningen

De opleiding deelt samen met de andere opleidingen binnen de faculteit de *Humanities Hub*. Dit bestaat uit een aantal labs die zijn ingericht om onder andere podcasts op te nemen, livestreams (van games) te verzorgen, en video's te produceren, evenals een redactieruimte waarin overleg kan plaatsvinden tijdens groepsopdrachten zoals die tijdens het wetenschapscommunicatietraject. De studenten van de opleiding zijn hier regelmatig voor hun vakken te vinden, en gebruiken de *Humanities Hub* intensief. Het materiaal is veelal nieuw en goed onderhouden, en wordt regelmatig geüpdatet. Er is onder andere een studio met een green screen, waar studenten zelf video's kunnen produceren.

Het panel heeft tijdens het locatiebezoek een rondleiding gehad in de *Humanities Hub* en is er enthousiast over. Het panel vindt het uitzonderlijk dat studenten van een opleiding binnen de geesteswetenschappen toegang hebben tot een selectie van labs. Het ziet duidelijk de meerwaarde van de *Humanities Hub* voor studenten van de BA FLW, en merkte tijdens de rondleiding op dat de ruimtes actief gebruikt worden door zowel studenten als staf.

Overwegingen

De bacheloropleiding Film en Literatuurwetenschappen heeft volgens het panel een coherent curriculum met een duidelijke opbouw in de vakken en de leerlijnen. Ook de toevoeging van het Wetenschapscommunicatietraject werd door het panel als een positieve ontwikkeling gezien, vanwege de verhoogde nadruk op overdraagbare vaardigheden en de aansluiting op de beroepenmarkt. Inhoudelijk ziet het panel dat de eindtermen en het profiel duidelijk vertaald worden in de vakken en de leerlijnen, en het waardeert dat de interculturele leerlijn de eindtermen rondom diversiteit en postkolonialisme een duidelijke plek geeft binnen het curriculum. De methoden zoals *close reading*, die centraal staan in het profiel van de opleiding, komen duidelijk terug in het onderwijs, hoewel ze niet expliciet als methoden worden aangeleerd. Het panel beveelt de opleiding dan ook aan om een leerlijn Methodologie op te zetten om vorm te geven aan het expliciteren van deze methoden, die wel degelijk in het curriculum terugkomen. Dit helpt studenten om hun eigen werkwijze te leren herkennen en erop te reflecteren, en deze naar eigen inzicht in te zetten.

De begeleiding van de studenten is volgens het panel goed vormgegeven door de opleiding. De verschillende manieren waarop studenten worden begeleid, zowel door een student-mentor in het eerste jaar als door een docent-mentor gedurende de opleiding, zijn meer dan toereikend om studenten goed te ondersteunen. Ook het spreiden van studielast draagt hieraan bij. Het panel concludeert naar tevredenheid dat de opleiding de studenten goed informeert over zaken als toetsing en begeleiding, door onder andere de online studiegids en voorlichtingen van hun mentor of studiecoördinator. Het panel vindt de toelatingsprocedure passend bij het profiel van de opleiding. Over de kwaliteit van het onderwijzend personeel is het panel positief. De meeste docenten hebben een BKO of zijn bezig deze te behalen, sommigen hebben een SKO. De docenten zijn enthousiast en betrokken bij de opleiding. Het panel beveelt de opleiding aan om te onderzoeken in hoeverre het mogelijk is om een hoogleraar aan de opleiding te verbinden. Dit zou volgens het panel bijdragen aan de volledigheid van het docententeam. Het panel is enthousiast over de *Humanities Hub*, dat bestaat uit verschillende studio's waar studenten onder andere podcasts en video's kunnen opnemen. Ze zien dit als een waardevolle toevoeging voor studenten die onderscheidend is binnen het vakgebied.

Conclusie

Het panel oordeelt dat de opleiding op standaard 2 voldoet.

Standaard 3. Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Toetsingssysteem

De opleiding hanteert het toetsingsbeleid van de faculteit, en heeft een opleidingsspecifiek toetsplan. In dit toetsplan wordt de relatie tussen de eindtermen en de toetsvormen per cursus expliciet gemaakt. De opleiding evalueert het toetsplan regelmatig, de laatste keer tijdens een stafvergadering in april 2024. De verschillende toetsvormen bereiden de studenten stapsgewijs voor op het zelfstandig schrijven van hun bachelorscriptie.

Het toetsplan van de opleiding benadrukt de ontwikkeling van analytische vaardigheden in tekst- en beeldinterpretatie. In het eerste jaar worden schriftelijke tentamens met open vragen afgewisseld met korte schrijfopdrachten, podcasts en intellectuele dagboeken. Deze variatie in toetsvormen sluit aan bij de doelstelling om studenten actief te betrekken bij de leerstof en hen te trainen in kritische reflectie en communicatie. Vanaf het tweede jaar nemen de schrijfopdrachten in omvang toe. Studenten maken dan regelmatig gebruik van take-home tentamens en papers ter voorbereiding op het BA-eindwerkstuk. Daarnaast zijn er binnen het Wetenschapscommunicatietraject alternatieve toetsvormen zoals het schrijven voor een weblog en het maken van een video-essay. Alle geschreven toetsen zoals essays worden voorzien van schriftelijke feedback, zodat studenten gericht kunnen werken aan hun academische schrijfvaardigheid.

Na het toetsplan bestudeerd te hebben en de opleiding te hebben gesproken, concludeert het panel naar tevredenheid dat het toetsingssysteem van de opleiding betrouwbare en onafhankelijke toetsing waarborgt. De diversiteit aan toetsingsvormen zoals het intellectuele dagboek, de schrijfopdrachten en het blog, ondersteunen de studenten in hun leerproces en sluiten aan bij de inhoud en de eindtermen van de vakken. Het panel vond het toetsplan helder en overzichtelijk geformuleerd, en waardeert dat de communicatie naar studenten over hun beoordeling transparant en duidelijk wordt vormgegeven middels de studiegidsen.

Het panel ziet dat de docenten en de examencommissie zich actief inzetten om een benadering van AI te formuleren. Uit gesprekken met de docenten bleek dat er binnen het docententeam expertise is op het gebied van AI, die de docenten in kwestie gebruiken in colleges en in het vormgeven van het onderwijs. De examencommissie is proactief aan de slag gegaan met helder AI-beleid rondom toetsing en is, zo concludeert het panel, hier goed mee op weg. Het moedigt de opleiding aan om hierin verder te werken en wellicht een pionierende rol te spelen binnen de faculteit, vanwege de proactieve houding waarmee zowel sommige docenten als de examencommissie met dit onderwerp aan de slag zijn gegaan.

Beoordeling eindwerken

De beoordeling van het BA-eindwerkstuk is gestandaardiseerd om transparantie en betrouwbaarheid te waarborgen. De beoordelingscriteria zijn vastgelegd op facultair niveau en de beoordeling verloopt via het facultaire digitale beoordelingssysteem. Binnen het scriptietraject wijst de coördinator per student een scriptiebegeleider en een tweede beoordelaar aan. De beoordeling van de scripties gaat middels een beoordelingsformulier. Beide beoordelaars leveren hun beoordeling onafhankelijk van elkaar aan, met een toelichting op vooraf vastgestelde beoordelingsaspecten zoals originaliteit, relevantie, opbouw van het betoog, schrijfvvaardigheid, omvang en brongebruik. Voor de begeleider geldt aanvullend de beoordeling van de werkwijze van de student gedurende het traject.

Wanneer de beoordelingen onderling significant verschillen, vindt overleg plaats tussen de beoordelaars. Indien de examinatoren niet tot overeenstemming kunnen komen, dan wel de beoordelingen van de eerste en tweede lezer twee punten of meer van elkaar verschillen, wijst de examencommissie een derde examinerator aan. De derde examinerator bepaalt in dat geval het eindcijfer, na weging van de oordelen van alle drie de lezers. Indien een student het eindwerkstuk niet op de vastgestelde deadline (15 juni) inlevert, volgt automatisch een herkansingsmogelijkheid. Na deze datum vervalt echter het recht op verdere begeleiding. De definitieve deadline voor herkansing is vastgesteld op 15 augustus.

Het panel heeft vijftien eindwerken en de bijbehorende beoordelingen bestudeerd. Het is van mening dat de beoordelingsformulieren uitgebreid, navolgbaar en transparant zijn ingevuld. Het traject voor de beoordeling van de eindwerken vindt het panel uitgebreid, waar het tevreden over is. Het traject garandeert een onbevooroordeelde en transparante beoordeling.

Examencommissie

De examencommissie van de BA FLW bestaat uit leden van zowel de BA FLW als van de vier afstudeerrichtingen van de MA Media Studies. De examencommissie ziet toe op de kwaliteit van toetsing en beoordeling, onder andere door jaarlijkse toetsplanbeoordelingen en een systematische borgingscyclus. Binnen deze borgingscyclus worden jaarlijks scripties, werkstukken en toetsen geselecteerd voor evaluatie. Hierbij gaat bijzondere aandacht uit naar werken die op de grens van voldoende zijn beoordeeld. Ook het cursusonderwijs wordt cyclisch onder de loep genomen. De commissie beoordeelt hierbij onder andere de samenhang tussen toetsen en de aansluiting op de eindkwalificaties zoals vastgelegd in de Onderwijs- en Examenregeling (OER). Om objectiviteit te waarborgen worden toetsen beoordeeld door twee commissieleden, van wie één lid betrokken is bij de opleiding en één niet. De commissie maakt hierbij gebruik van de expertise van een extern toetsdeskundige en de inbreng van de studiecoördinator of onderwijsadviseur. Bevindingen uit de borgingsrondes worden besproken met de opleidingsvoorzitters en de opleidingscommissie.

De examencommissie vervult daarnaast een toezichthoudende en adviserende rol ten aanzien van stageaanvragen, vrijstellingsverzoeken, klachten van studenten, aanwijzing van examinatoren en beoordeling van fraudegevallen, waaronder plagiaat en misbruik van AI. De toewijzing van

scriptiebegeleiders en tweede lezers ligt bij het staflid dat als scriptiecoördinator is aangewezen. De commissie controleert of deze toewijzing zorgvuldig en evenwichtig heeft plaatsgevonden.

In de afgelopen jaren is de examencommissie proactiever gaan opereren. De examencommissie bespreekt in gesprekken met de opleidingsvoorzitter de resultaten van borgingsrondes, die eerst uitsluitend schriftelijk gedeeld werden. In die gesprekken is tevens ruimte voor wederzijdse feedback. Uit deze gesprekken komen vaak concrete actiepunten, die in stafvergaderingen worden toegelicht en opgevolgd. Ook is een gezamenlijk scriptieprotocol ingevoerd met uniforme deadlines en duidelijke richtlijnen voor herkansingen. Tot slot ontvangt elke docent aan het begin van het academisch jaar een welkomstbericht van de examencommissie met informatie over haar taken en verwachtingen. Hiermee wil de commissie haar zichtbaarheid vergroten en de toegankelijkheid voor docenten verbeteren.

Het panel heeft de documentatie gelezen die de opleiding heeft aangeleverd en is tijdens het locatiebezoek in gesprek gegaan met de examencommissie. Het is enthousiast over de kwaliteit van de commissie, met name de proactieve houding en de betrokkenheid bij de opleiding. De examencommissie geeft zowel de controlerende als de adviserende rol concreet vorm. Door de borgingscyclus, de proactieve houding van de examencommissie en de continue dialoog tussen de opleiding en de commissie is het panel ervan overtuigd dat de examencommissie uitstekend in staat is om de kwaliteit, eerlijkheid en transparantie van de toetsing te waarborgen.

Overwegingen

Het panel concludeert na het lezen van relevante documentatie en beoordelingsformulieren, en het spreken met de opleiding en de examencommissie, dat de opleiding de toetsingskwaliteit goed waarborgt. Het toetsplan is transparant en zorgt ervoor dat de toetsen aansluiten bij de gestelde eindtermen. De verschillende toetsvormen sluiten inhoudelijk op de vakken aan en ondersteunen het leerproces van de studenten. Het panel concludeert ook uit de gelezen stukken dat er nog weinig sprake is van facultaire sturing op het gebied van AI, maar ziet tot tevredenheid dat de docenten en examencommissie hier zelf wel al mee aan de slag zijn gegaan. Het moedigt de opleiding aan om dit voort te zetten. Het panel heeft vijftien eindwerken gelezen, evenals de beoordelingsformulieren, en is positief over de beoordelingsformulieren en hoe uitgebreid ze worden ingevuld. Ook het beoordelingstraject van de scriptie draagt volgens het panel bij aan een onafhankelijke en transparante beoordeling van het eindwerk. Het panel is enthousiast over de examencommissie en de proactieve rol die deze aanneemt, zowel op het gebied van advies als in hun taak om de toetsingskwaliteit te waarborgen. De verschillende procedures die hiervoor in werking zijn gesteld alsmede de continue dialoog tussen de commissie en de opleiding dragen hieraan bij.

Conclusie

Het panel oordeelt dat de opleiding op standaard 3 voldoet.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Bevindingen

Het panel las 15 scripties van afgestudeerden van de opleiding, en vond deze over het algemeen van goede kwaliteit. Het niveau van de scripties komt overeen met wat er verwacht mag worden van een bachelorstudent. De onderwerpen van de scripties laat zien dat er binnen de opleiding ruimte is voor het bestuderen van maatschappelijk relevante thema's, onder meer rondom nieuwe media, wat het panel een positief gegeven vindt. Het panel merkte op dat hoewel er steeds duidelijk een specifieke methode gebruikt

werd, de eindwerken geen aparte paragraaf over methodologie bevatten. Het panel raadt de opleiding aan om studenten een duidelijke, expliciete methodenparagraaf op te laten nemen in het eindwerk zodat zij hun werkwijze kunnen benoemen en erop kunnen reflecteren.

De afgelopen vijf jaar telde de BA Film en Literatuurwetenschap gemiddeld rond de dertig alumni met in de afgelopen jaren een kleine meerderheid in de afstudeerrichting Film. Voor studenten die willen doorstromen, geeft de BA FLW toegang tot verschillende masteropleidingen. Binnen de Universiteit Leiden kan dit bij een van de vier afstudeerrichtingen van de MA Media Studies: Book and Digital Media Studies, Cultural Analysis: Literature and Theory, Film and Photographic Studies of Journalistiek en Nieuwe Media. Van deze specialisaties is met name Film and Photographic Studies populair onder alumni. Binnen Leiden kiezen studenten ook wel voor de MA North American Studies, de MA Asian Studies of de MA Literary Studies. Buiten Leiden vervolgen studenten hun opleiding ook wel aan de Universiteit Utrecht of aan de Universiteit van Amsterdam (duale MA Documentaire en fictie of duale MA Preservation and Presentation of the Moving Image). Het gros van de FLW-studenten stroomt pas na een vervolgopleiding door naar de arbeidsmarkt.

Het panel interviewde tijdens het locatiebezoek verscheidene alumni en concludeerde hieruit dat zij zich over het algemeen goed voorbereid voelen voor hun vervolgopleiding. Ook alumni die na hun bachelor wel gingen werken kwamen over het algemeen makkelijk op plekken terecht die aansluiten bij de opleiding, veelal door het netwerk dat ze daar hebben opgebouwd.

Overwegingen

Het panel is positief over de kwaliteit van de eindwerken, en vindt deze duidelijk van bachelorniveau. Wel beveelt het de opleiding aan om een hoofdstuk over de gebruikte methode terug te laten komen in de scripties, zodat de studenten ook goed kunnen laten zien dat zij beschikken over de reflectieve vaardigheden die horen bij een bachelorstudent. Alumni stromen gemakkelijk in bij masters die aansluiten bij de BA FLW, waaruit het panel ook concludeert dat aan de eindtermen van de opleiding wordt voldaan.

Conclusie

Het panel oordeelt dat de opleiding op standaard 4 voldoet.

Eindoordeel

Het oordeel van het panel over de bacheloropleiding Film- en Literatuurwetenschap is positief.

Aanbevelingen

1. Expliciteer de aangeleerde methoden in het profiel en in de eindtermen.
2. Zet een leerlijn methodologie op om de methoden die in het curriculum worden aangeboden expliciet te maken en vorm te geven, zodat studenten hun werkwijze leren herkennen, erop leren reflecteren en deze naar eigen inzicht in te zetten.
3. Verplicht studenten om in hun eindwerk een paragraaf over de gebruikte methoden op te nemen.
4. Onderzoek de mogelijkheid om een hoogleraar aan de opleiding te verbinden om het docententeam te versterken en de studenten een boegbeeld te geven binnen hun vakgebied.

Bijlage 1. Beoogde leerresultaten

I. Algemeen

Bachelors film- en literatuurwetenschap:

a) Kennis en inzicht

- i. zijn bekend met de grondslagen van de film- en literatuurwetenschap, bezitten een algemene oriëntatie op de verschijnselen film en literatuur als onderdeel van een breed cultureel domein, en hebben in het bijzonder kennis van één van beide media, film of literatuur en de theoretische discussie daarover;
- ii. beheersen tekst- en beeldanalytische vaardigheden opdat daarmee zelfstandig gedetailleerde close-readings van teksten en films gemaakt kunnen worden.

b) Toepassen kennis en inzicht

- i. hebben het vermogen om verworven kennis en inzicht toe te passen bij de analyse en positionering van films en literaire teksten en bij de verwerking van secundaire literatuur op het vakgebied van de Film- en literatuurwetenschap.

c) Oordeelsvorming

- i. hebben het vermogen om met behulp van de verworven kennis en inzicht een beredeneerd en wetenschappelijk onderbouwd oordeel te vormen over een niet eerder behandeld onderwerp op het vakgebied van de Film- en literatuurwetenschap, en zichzelf daarmee te situeren in het theoretisch debat.

d) Communicatie

- i. hebben het vermogen om een beredeneerd oordeel zowel mondeling als schriftelijk helder uiteen te zetten.
- ii. hebben het vermogen om een beredeneerd oordeel uiteen te zetten met behulp van digitale communicatiemiddelen en vaardigheden.

e) Leervaardigheden

- i. hebben de leervaardigheden verworven die vereist zijn om een relevante master te kunnen volgen.

II. Theoretische film- en literatuurwetenschap

Bachelors film- en literatuurwetenschap bezitten:

- 1) algemene kennis van de belangrijkste literaire en filmische benaderingen en meer gespecialiseerde kennis van een van beide. Dat wil zeggen dat studenten in staat zijn deze benaderingen te identificeren, uit te leggen en te gebruiken;
- 2) kennis van de verschillende visies op verschillen en overeenkomsten tussen woord en beeld, analoge en digitale media, en op de fenomenen intermedialiteit, mediums specificiteit en transmedialiteit, opdat zij daarmee tot adequate tekst/beeld interpretaties kunnen komen;
- 3) kennis van verschillende visies op maatschappelijke en mediatheoretische kwesties rondom digitalisering en de invloed van digitale media op literatuur en film, met bijzondere kennis op het gebied van een van beide;
- 4) kennis van verschillende visies op de betekenis van identiteit en verschil in processen van betekenisgeving en op de culturele (on)bepaaldheid van literatuur en film, opdat zij daarmee zowel de positionaliteit van het onderzoeksobject als van zichzelf als onderzoeker kunnen beoordelen;
- 5) analytisch inzicht in de aard en werking van literaire teksten en films om daarmee teksten en films niet uitsluitend als autonome betekenisvolle objecten te kunnen analyseren, maar ook te kunnen duiden in de contexten waarin ze zijn ontstaan en ontvangen worden en in hun intertekstuele relaties met andere objecten.

III. Vergelijkende film- en literatuurwetenschap

Bachelors film- en literatuurwetenschap bezitten:

- 1) algemene kennis van de westerse literatuurgeschiedenis van de klassieke oudheid tot heden; algemene kennis van de Amerikaanse en Europese filmgeschiedenis;
- 2) bijzondere kennis van de film- ofwel literatuurgeschiedenis van de nieuwste tijd (19e, 20ste en 21ste eeuw);
- 3) algemene kennis van enkele belangrijke literaire en/of filmische werken/stromingen uit Afrika, Azië, Oceanië of Latijns-Amerika, om daarmee invulling te kunnen geven aan een inter-/transcultureel perspectief;
- 4) kennis van, en vertrouwdheid met, de discussies over film ofwel literatuur en interculturaliteit, opdat zij begrippen als hybriditeit, transnationalisme, globalisering, kolonialisme en postkolonialisme als kritisch perspectief op de traditionele omgang met film ofwel literatuur kunnen hanteren.

Voorts leidt elke Leidse geesteswetenschappelijke opleiding op tot facultair geformuleerde algemene academische vaardigheden. Deze hebben betrekking op de Dublin descriptor Oordeelsvorming, Communicatie en Leervaardigheden.

Bijlage 2. Opleidingscurriculum

Jaar 1						
S1	Kerncurriculum: Inleiding Literatuur- wetenschap (5 EC)	Film- en literatuuronderzoek: lezen, kijken, schrijven, presenteren (5 EC)	Literatuur: Realisme en Symbolisme (stromingen 1) (5 EC)	Cinema: Realisme en Modernisme (stromingen 1) (5 EC)	Filmgenres (5 EC)	Tekst-beeldanalyse 1: proza en film (5 EC)
S2	Animatie, anime, strips, grafische roman (5 EC)	Cultural Representation and Signifying Practices (5 EC)	Contemporaine kwesties (5 EC)	Wereldliteratuur A (5 EC)	Wereldcinema A (5 EC, 200)	Tekst-beeldanalyse 2: poëzie en 'andere' cinema (5 EC)
Jaar 2						
S1	Interculturaliteit: visies op identiteit en verschil (10 EC)			Literatuur : Historische Avant-garde en Modernisme (Stromingen 2) (10 EC)		Literatuurtheorie : van Plato tot structuralisme (10 EC)
				Cinema: Avant- garde (stromingen 2) (5 EC)	Cinema ; Postmodernisme (stromingen 3) (5 EC)	Filmtheorie (10 EC)
S2	Kerncurriculum: Wetenschapsfilosofie (5 EC)	Adaptatie en transmedialiteit (5 EC)	Paragone: tussen woord en beeld (5 EC)	Wereldliteratuur B (5 EC)		Literatuurtheorie 2: van poststructuralisme tot postkritiek (10 EC)
				Wereldcinema B (5 EC)	Cinema: Complexe narratieven (5 EC)	Documentaire: audiovisueel bewijs (5 EC)
Jaar 3						
S1	Vrije keuzeruimte (15 EC)			Literatuur: postmodernisme (stromingen 3) (5 EC)		Planetaire kwesties van nieuw nationalisme tot klimaatcrisis (10 EC)
				Third Cinema (5 EC)		Film en Filosofie (10 EC)
S2	Vrije keuzeruimte (15 EC)			BA-eindwerkstuk (10 EC)		Literatuur in de 21e eeuw (5 EC)
						Cinema en digitalisering (5 EC)
Verplichte vakken/studie-onderdelen voor alle studenten FLW Vrije keuzeruimte Vakken afstudeerrichting Literatuurwetenschap Vakken afstudeerrichting Filmwetenschap						

Bijlage 3. Bezoekprogramma

Donderdag 10 april 2025

Start	Einde	Onderdeel
11:30	12:00	Ontvangst/welkom
12:00	13:00	Intern overleg panel en lunch
13:00	13:45	Gesprek met opleidingsbestuur B Film- en Literatuurwetenschap, vice-decaan en assessor (voorzitter opleidingsbestuur, student-lid opleidingsbestuur, studiecoördinator, vice-decaan bacheloropleidingen, assessor)
14:00	14:45	Gesprek studenten en alumni B Film- en Literatuurwetenschap
15:00	15:45	Gesprek docenten B Film- en Literatuurwetenschap
16:00	17:00	Rondleiding Humanities Hub
17:00	17:45	Intern overleg panel

Vrijdag 11 april 2025

Start	Einde	Activiteit
08.45	09.00	Overleg panel
09.00	09.45	Gesprek met opleidingsbestuur MA Media Studies en vice-decaan (voorzitter opleidingsbestuur, student-lid opleidingsbestuur, studiecoördinator, vice-decaan masteropleidingen, vice-decaan bacheloropleidingen)
09.45	10.00	Break
10.00	10.45	Gesprek studenten en alumni M Mediastudies
10.45	11.00	Break
11.00	11.45	Gesprek docenten M Mediastudies
11.45	12.30	Paneloverleg en lunch
12:30	13.15	Gesprek examencommissie Literatuur- en Mediawetenschappen
13.15	14.30	Intern overleg panel (opstellen bevindingen)
14.30	15.15	Eindgesprek management beide opleidingen
15.30	16.15	Ontwikkelgesprek
16.15	16.45	Intern overleg panel
16.45	17:00	Mondelinge rapportage

Bijlage 4. Geraadpleegde materialen

Het panel heeft voorafgaand aan het bezoek 15 eindwerken van de bacheloropleiding Film- en Literatuurwetenschap bestudeerd. De gegevens van de eindwerken zijn op aanvraag beschikbaar bij Academion.

Daarnaast heeft het panel voor en tijdens het bezoek onder andere de volgende materialen geraadpleegd:

- Overzicht docententeam (incl. acad. graad, wetenschappelijke expertise, BKO-certificering).
- Studiegids BA Film- en Literatuurwetenschap – de studiegids geeft een beschrijving van de inhoud van de cursussen van de opleiding, met specificatie van de leerdoelen, toetsvormen, voorgeschreven literatuur en overig studiemateriaal, docent(en) en aantal studiepunten per cursus.
- Opleidingsdata in het Onderwijsdashboard – toegang via gastaccount.
- Onderwijs- en Examenreglement (OER) BA Film- en Literatuurwetenschap
 1. BA Film- en Literatuurwetenschap
 2. Bacheloropleidingen Faculteit Geesteswetenschappen
- Toetsplan BA Film- en Literatuurwetenschap
- Regels en Richtlijnen van de Examencommissie
- Onderwijsvisie (Universiteit Leiden en Faculteit der Geesteswetenschappen)
- Handleidingen
- Gids voor de onderwijskwaliteitszorg
- Handleiding voor examencommissies
- Handleiding voor opleidingscommissies
- Tips voor Toetsen – document voor docenten opgesteld door de faculteit